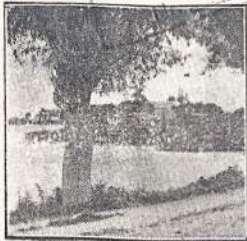

Lietuvos Demokratinė Vyriausybė
GAUTA
1933. X. - E

LIETUVIS

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
São Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 20\$000 pusei metu 11\$000. Atsk. numeris 300 reit.

Redaguoja
St. Vanevicius

6-ti METAI.

SAO PAULO, 1934 m. Rugsėjo - Setembro mėn. 8 d.

NR. 17 (296)

Sveikiname Jo Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidenta ANTANA SMETONA 60 metu amžiaus sukakties proga.

Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona.

Šimet rugsėjo 9 ir 10 dieną visa lietuvių tauta iškilmingai mini savo Vado, J. E. Respublikos Prezidento Antano Smetonos 60 metų amžiaus sukaktį. Labai didelės išimtinės nuostabos netik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje, kur tik yra didesnis lietuvių skaičius.

Antano Smetonos nuopelnai lietuvių tautai yra taip dideli, kad jų kelias žodžiais ar keliais laikraščio straipsniais apibūdinti neįmanoma. Pagerbami mūsų Tautos Vada, mes pašvenčiame jam šį mūsų laikraščio numerį, kuriame trumpai apstovosime ties jo gyvenimu ir darbais.

Antano Smetonos vardas yra gerai pažįstamas kiekvienam lietuviui. Nerastume, tur būt, nei vieno lietuvių, kuris šio didelio žmogaus vardo nebūtų girdėjęs. Jį gerai pažįsta ir kita tautai. Su A. Smetonos asmeniu glaudžiai rįšasi Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė. Už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę A. Smetona kovoję nuo pat jaunystės dienų ir visuo net stovėję pirmoje kovotojų eilėje.

Drąsiai galima pasakyti, jog nuo 1905 m. A. Smetona visą laiką stovėję Lietuvos politinio bei visuomeninio gyvenimo priekaky, kol 1920 m. balandžio 4 d. lietuvių tauta jam atidavė savo valstybės vairo, išrinkdama jį pirmuoju Respublikos Prezidentu. A. Smetona užmilams aukščiau jį valstybėje vietą visuomet rodė, ir šiandien rodo, nepaprastai daug politinės įminties, suvokimo, energijos ir atsidavimo savo tautai.

Sunkiausia s Lietuvai laikais A. Smetona visuomet stovėję valstybės priekaky ir mokėję vesti tautą tiesiuoju keliu t. y. kaip tikėtas kitas. Kad ir 1920 m. A. Smetonos prezidentavimo laiku buvo Lietuvai labiausiai darbu padaryta, daug dalyų žvečių atlikta. Tuo laiku buvo sutarytas visų sričių valstybės administracinis aparatas, suorganizuota karinė, išvysti bolševikai ir bermontininkai, kurie terioję Lietuvos kraštą, aptarkyti finansai, nustatyti mokesčiai paruošta laikinoji konstitucija, išauktas Lietuvos Valstybės pripažinti mas de facto iš Anglijos, Prancūzijos, Šveicarijos ir Skandinavų valstybių.

Visa tai rodo, kokią sunkią našta išnešė an savo pečių A. Smetona. Jnoba jam didesnė garbė, kad toji našta

Lietuvos Respublikos Prezidentas
ANTANAS SMETONA.

teko nešti pačiais sunkiaisiais Lietuvos nepriklausomo gyvenimo metais, kada nieko dar nebuvo, kada viską reikėjo iš pradžių kurti. Valstybės viduje ėjo sunkus valstybės kūrybos darbas, o išorėje siautė klusingi priešininkai.

Pasitraukęs nuo valstybės vairo, A. Smetona dirbo savo mėgtamajam publicistikos darbą. Drąsiai pasakydavo savo nuomonę, jei kartais matė, kad valstybės vairo kreipiamas ne ta kryptimi, kurios reikalauja tautos gerovė. Dėl to A. Smetonai nekarta teko skaudžiai nukentėti nuo savųjų.

A. Smetonai pasitraukus nuo valstybės vairo, visuomenė jautė, kad jis vėl prie jo grįs. Ir ištikrųjų taip įvyko. Lietuvos valstybė be gero vairininko pradėjo svyruoti į šalis — tai į kairę, tai į dešinę, kol 1926 metų pabaigoje atsidūrė pavojuje. Tai pajutę Lietuvos laisvės būdėtojai, narsieji kariai, padarė perversmą ir vėl pastatė prie valstybės vairo tą, kuris taip gerai mokėjo jį valdyti sunkiaisiais Lietuvai laikais.

1931 m. gruodžio 11 d. Antanas Smetona vėl vienbaisiai išrinktas Respublikos Prezidentu septyneriems metams. Nuo šio prasideja trečiasis jo prezidentavimo laikotarpis. Vertinti, kas A. Smetona s yra padaryta Lietuvai nuo gruodžio 17 d. perversmo, — būtų dar peranksti. Tai padarys būsimieji Lietuvos istorininkai... Mes gali me tik tiek pasakyti, kad A. Smetonos vndovaujama Lietuvos valstybėje spėjais žinesniais žengta kaskart į šviesesnį, laimingesnį rytojū. Jo padarytus darbus ir nuopelnus mūsų tautai tikrai įvertins būsimosios kartos.

A. Smetona išgelbėjo Lietuvą ir išvedė ją į laisva, nepriklausomą gyvenimą 1920 m. Išgelbėjo nuo pavojaus ir 1926 m. Šiandien Lietuvos valstybėje gyvena savo Vado dvasia, kuris mokėjo ją sutvarkyti naujais pagrindais ir vesti tokiu keliu, kurio reikalauja tautos gerovė.

Mes, Brazilijos lietuviai, nors ir toli gyvename nuo savo tėvynės, bet esame tampa priuręti su jos varžais ir džiaugsmais. Todėl minėdami mūsų Tautos Vado 60 metų sukaktives, turi me tik džiaugtis, kad mūsų tautos prie sakyje stovi toks genialus žmogus, kaip Antanas Smetona.

Mes nuo irdies turime linkėti Jo Ekscelencijai dar ilkus metus gyventi ir vesti mūsų tautą į šviesiąją ateitį. Juo labiau, kad jis rūpinamasis visos tautos reikalais, niekad neužmiršta ir lietuvių išsvių, išieblaškusių povisį pasauliui. Tegyvuoja mūsų Tautos Vadas!

Neblunkamų Spalvų
Audiniai Stipriausi
CASAS
PERNAMBUCANAS

ANTANAS SMETONA.

Trumpa Biografija.

Antanas Smetona gimė 1874 m. rugpjūčio 10 dieną Užulėnio kaime, Vaškų parapijoje, Taurėnų valsčiuje, Ukmergės apskrityje. Jo tėvai, Jonas ir Julija Kartanaitė, Smetonai buvo neturintgi ūkininkai. Antano tėvai turėjo tik ketvirtadalį valakio žemės (apie 5 ha). Tik žemes turint buvo labai sunku šeimai su septyniu vaikų prižiūrėti. Reikėjo daug ir sunkiai dirbti. Tokioje, vargo prispausto šeimoje Antanas užaugo ir praeidavo savo kūdikystės dienas.

Iš mažens Antanas veržėsi į mokslus. Pats savaimė išmokė gražiai bei tūviškai skaityti, o iš namų mokytojo, slėpėję rusiškai rašyti.

Pramokęs namie skaityti ir rašyti ėmė Antanas prašytis į mokyklą. Tėvai jį išvėžė į Taurėnų pradžios mokyklą. Tačiau atsidūręs svietimų tarpe, Antanukas greit pasilgo tėvų, kurie jį po trijų savaičių parsivežė namo 1886 m. Jis vėl pradėjo lankyti Taurėnų pradžios mokyklą ir suo kartų lankė ją tris žiemas. Mokslas jam labai gerai sekėsi. Antanukas labai mezo mokyti. Jis, pasak Vaižanto, dar ne išmanė mokslo reikšmės, nežinojo nė kas yra tie aukštesni bei aukštieji mokslai. Jam pats mokymasis buvo malonus, ir jis to mokslo labai norėjo, lyg kas iš aukštybių būtų įkvėpęs.

Pradžios mokslus Antanas nepasitenkino, o norėjo toliau mokyti. Pusantrų metų mokėsi privatistai Ukmergėje. Pramokęs gerokai lotyniškai, graikiškai ir pasimokęs kitų gimnazijų dalykų, sumanė stoti į Liepojos gimnazijos ketvirtąją klasę. Gavęs iš brolio Igno Smetonos 20 rublių kelionei išvažiavo į Liepają, kur dirbo jo antras brolis Motiejus. Puse metų pasirodęs norėjo stoti į gimnazijos, bet gimnazijos direktorius juo gimus nepriėmė Antano, kaip valstiečio atėjūno, kurio iš valdžia rusino vokišką gimnaziją. Tačiau jis išvažiavo į Paganos progimnaziją ir 1891 m. įstojo į trečiąją klasę. Paganos mokyklai labai gerai ir progimnaziją baigė vien penkiokėmis ir pirmojo laipsnio pagyrimu.

Antano Smetonos Jaunystės Dienos.

Antanui mokslus teko eiti spaudos draudimo laikais. Lietuviška dvasia visur buvo slopinama. Mokyklose vaikų buvo suaukštinti jūsimai, o už mokyklų lenkinami. Toms svietimų kultūrų bangoms galėjo atsiverti tik stipresnės dvasios ir sąmoningieji. Dauguma pasiduodavo svetimai srovei ir anizini dingdavo lietuvių tautai. Antanas užaugęs grynai lietuviškoje šeimoje, pajėgė atsivirti svietimų gvalitų net pūdužiams. Ukmergėje jis gaudavo lietuvišką knygelių ir vieną kitą „Antrą numerį“. Gyvendamas Palangoje gaudavo jį dar daugiau. Antanas labai mėgė davo lietuviškus raštus, ypač dailiąją literatūrą, kaip vėsk. A. B. Raudoško, kun. Vienožinskio ir liadtes daine. Dar labiau Antano Luitūko sąsios tipriko Adomo Mickėvičius raštai, kuriuose buvo iškelta didga lietuvis praėtis. Šius raštus beskaitydams Antanas labai pamilo Lietuvą. Ir jau Palango progimnazijoje jis buvo išskiai apsisprendęs lietuvis tautininkas.

Gabiau ir darbčiau Antanui Paganos gyventi nebuvo sunku. Jis padėdavo kitiems, gaudams už tai po rublį ir duobes. Vėliau buvo paskirtas mokinio bendrabučio vyresniu, ir gaudavo išlaikymą veltui.

Antano Smetonos motina abini norėjo leisti sūnį į konigus. Norėdęs savyje pašaukimo į dvasiškų laukų, jis nuo emigracijos atsiskė. Jį labiau traukė aukštieji mokslai, ir jis išvažiavo į Mintaujos gimnaziją tuoliau tęsti mokslus. Į Mintaują važiavo Antanas su 20 rublių gavyės iš brolio Igno. Medžiaginis skurdas jo nebadė, nes nuo mažens buvo daug vargo matęs.

Mintaujai Antanas rado geroką būrį lietuvių, susispietusių apie mūsų kalbos tėvo Jono Jablonskio šeimą. Čia Antanas labai daug dirbo lietuvių moksleivų tarpe, ypatingai „aukštieji draugai“, kurie buvo įkūrę J. Jablonskio loj draugiją išaukštieji daug žymių lietuvių žmonių.

Antanas buvo veiklus jos narys. Nuo tada dalyvaudavo slapta ruošiantuose lietuvių vaidinimuose, susirinkimuose, sėj tą rašydavo ir t. t. Antanui J. Jablonskis turėjo labai didelės įtakos. J. Jablonskis tuomet atsidedęs tyrė lietuvių kalbą. Į tą darbą jis įtraukdavo ir jaunesnius savo mokinius. Antanas čia labai daug padėjo savo didžiąjam mokytojui ir ligantui tapo vienu iš geriausių lietuvių kalbos mokytoju.

Mintaujoj Antano gyvenimas ėjo sklandžiai, bet vėliau išliko nelaukiamas suėgis. Rusų vyresnyje, nor darna lietuvis greičiau susisukti, įvedė naują tvarką — įsakė prieš pamokas maitis rusiškai. Lietuviams mokslieviams griežtai pasipriešinus, daugelis mokinių iš gimnazijos buvo išvaryti, jų tarpe ir Antanas Smetona, gimnazijos vyresny bėis manyimu, to mokinių sąmoskio svarbiausius dalyvis.

Antanas Smetona su savo draugu Vaitėnuk nuvažiavo pas švietimo ministą D. Blanovą prašyti išneštiosios priimti atgal į gimnaziją. Ministeris visus priėmė. Taip tai buvo laimėta byla ir apžintis lietuvių tautos... Bet Antanas į Mintaują daugiau nebegrįžo, bet įstojo į Petrapilio IX gimnaziją kurią 1891 m. ir pabaigė.

Antanas Smetona Universitete.

Tų pat metų rudėjį Antanas Smetona įstojo į Petrapilio universitetą toliu fatuotą. Studentuodamas Antanas gyveno iš savo išėu, gaudamų už privatistikas pamokas. Gyvai ir energingai dalyvaudavo Petrapilio lietuvių studentų draugijoje ir lietuviškos visuomenės gyvenime. Šiame jo gyvenimui slinko ramia vaga. Tačiau 1899 m. per studentų riaušes buvo sutas, dvi savaites kalnauas, pašalinatis iš universiteto ir išstrematis Vilnių.

Universitatis Vilnių A. Smetona iš buvo visą mėnesį. Lankė žymesnias vietas, susipažino su daugeliu lietuvių veikliu.

Rudenį vėl buvo priimatis į tą patį universitetą. Tik nebeleido jam laisvę e. zamoni ir taip dingo visi metai vėnti. Sugrįžęs į Petrapilį vėl uoliai studijavo, aktyviai dalyvaavo lietuvių studentų draugijos veikime ir apskritai lietuviškame judėjime, platino draudžiamą lietuvių literatūrą t. t. Dėl šios literatūros pakliuvo į žandarų naugus. Ir šino kartu iškalnatis dvi savaitis Viborco kalėjime, buvo vėl išvarytas iš universiteto. Tačiau netu. sus vėl buvo priimatis atgal ir rudėjį baigė universitetą antro laipsnio juristo diplomu.

A. Smetona Vilniuje.

Pabaigęs aukštiosios mokslo A. Smetona atkilo gyventi į Lietuvą ir iškūrė Vilniuje. Iš pradžių manė verstis advokatuviu ir užsirašė prisiekusio advokato padėjėju. Tačiau iš to amato duonos nevalėdė ir ėmėsi kitokio darbo kurio gavo iš Petro Vileišio. Išvėrė o knygvėlini tris knyges, už kurias gavo 150 rublių. Su tais pinigais šaip taip prasistūpė ligi Naujųjų Metų 1903 m. pradžioje įstojo tarnauti į Vilniaus Žemės Banką. 1904 m. vedė pa-

nevežietę Sofija Chodakauskaitė ir sudarė pavidingą lietuvišką šeimą, kurioje jaukiai praleisdavo laisvajį laiką tuometinė veiklesnieji lietuvių jaunuomenė.

A. Smetona Vilniuje neapsiribojė tarnyba ir šeimos gyvenimu. Jis visą laiką buvo aktyvus Lietuvos visuomenės darbininkas. Vos tik pradėjęs gyventi, tuoj iškyla į pirmąsias lietuvių visuomeninių eiles. Vilniuje lietuviybė pamažu ėmė kilti. Kaskart daugiau vis radosi susipratusių lietuvių inteligentų. Vilniuje tuo metu veikė inž. P. Vileišis jo broliai Antanas ir Jonas, P. Matulionis, D. Malinuskas, inž. J. Bortkevičius ir daugelis kitų, žymių patriotų ir lietuviybės galvintojų. A. Smetona buvo artimiausias jų bendradarbis. 1904 m. buvo įkurta Vilniaus Lietuvių Susilępimo Draugija. 1907 m. Lietuvių Mokslo Draugijai, Lietuvių Dailės Draugijai. Visų tų draugijų vadovybėse, kaip būtinas jų valdybos narys, buvo Antanas Smetona. 1905 m. Didžiąjam Vilniaus Seime A. Smetona buvo pakeičtas ir prezidentu. Tai rudo, kad jau 1905 m. A. Smetona buvo žinomas lietuvių veikėjos ir patikimas visuomenininkas bei politikas. Jam skiriamu po mūsų tautos patriarcho Dr. J. Basnavičius antroji vieta. Kiekvieną darbą jis dirpo rimtai, atsidedęs.

Tais pačiais metais buvo įsteigta „Lietuvos Ūkininkas“ (savaitraštis). A. Smetona buvo ir sakomuoju jo redaktorius ir drauge su Jenu Jablonskiu ir Povilu Višinskii jį redavo. Vėliau laikraštas liko krypėjęs į kairę, A. Smetona iš redakcijos išstojo. 1907 m. išdrauge su kun. J. Tomu — Vaižantu dirbo „Vilniaus Žinių“ redakcijoje, bet dėl išėu stokos pastarajam sustojus. A. Smetona su kun. J. Tomu įsteigė „Vilniaus kraštį“, kuris ligantui tapo rimtu dienraščiu ir turėjo didelės įtakos visam lietuvių kultūriniam gyvenimui. 1913 m. įkūrė „Viltį“ bendrovę „ėmė vertis krikščionių“ demokratui, kurie per visuotinį viatininkų susirinkimą A. Smetonas pareikalavo priimti bendradaraktorius Pr. Dovidaitį, didėję ateitininkų organizatorius. A. Smetona iš bendrovės pasitraukė.

Pasitraukęs iš „Vilties“ redaktorius A. Smetona įsteigė naują dvasiavinį iliustruotą „Vairo“ laikraštį. „Vairo“ leido 1913 — 15 m.

Per tą devyliką metų Vilniuje A. Smetona labai daug nudirbo visuomeninio bei laikraštinio darbo. Beveik kiekvienam „Vilties“ bei „Vairo“ numeriu parašydavo po žanclį straipsnių. A. Smetonos straipsnių tomos visosemet buvo svarbios aktualio ir įdomios.

A. Smetonai besidarbuojant Vilniuje kilo pasaulinis karas. Pirmąsias vokiečių ir rusų armijos suikovė Mūsų Lietuvoje, bet vėliau karas žars pasipilo po visa Lietuvą. Paprūšės gyventojai, pirmieji karą audros ištikti pradėjo bėgti į Lietuvą. Dama pabėgėlių susirinko Vilniuje. Vėrežiams pabėgėliams reikėjo padėti. O nebuvo nei tam pirmųjų prieglaudų, nei pinigų. Buvo suaukštias gausinga Vilniaus lietuvių susirinkimas, kuris pasiūlydino Vilniaus Lietuvių Komitetą. Jis pradėjo pabėgėlių šelpimo darbą. 1914 m. buvo suaukštias dar vienas (lapkričio 22 d.) lietuvių susirinkimas, kuris išrinko „Lietuvių Komitetą“ nuo karo nukentėjusiems šelpiti. To komiteto vicepirmininku buvo A. Smetona.

Rusų kariuomenė traukiantis, žmonės buvo verčiami bėgti Rusijon... Vokietiams pradėjus artintis prie Vilniaus, viena komiteto dalis su savo pirmininku M. Yėu išvažiavo Rusijon, o antroji dalis su vicepirmininku A. Smetona liko Vilniuje. Likusiam Vilniuje A. Smetonai teko eiti pirmininko pareigas. Į tą komitetą buvo poptuoti dar inž. S. Karys, adv. A. Janušaitis, M. Biržiška ir P. Bugailiškis. Tuomet prie komiteto buvo susibūrę žymesnieji lietuvių veikėjai. Vėliau komitetas įsteigė pirmuosius lietuvių mo-

kytojų, kursas, daug mokyklų ir t. t. 1915 m. buvo pradėti ruošti mokykloms vadovai. Jų keletą paruošė ir A. Smetona.

A. Smetona kovoje del Nepriklausomybės.

Lietuvos Nepriklausomybė buvo A. Smetonos svajonė nuo pat jaunųjų dienų. 1915 m. A. Smetonos iniciatyva buvo suaukštias visų srovų bei partijų veikėjų susirinkimas, kuris išrinko penkių žmonių vykdomąjį komitetą. Tas komitetas turėjo atstovauti lietuvių reikalus ir ginti jų teises prieš okupantų valdžią. Jis leido stačius atsišaukimus kuriuose buvo keliami valstybės atstatymo ir nepriklausomybės šūkliai. Rašė ir kitoms valstybėms memorias, kuriuose buvo nurodomos lietuviams daromos skriaudos ir keliami lietuvių reikalavimai. Po tais memorialis ma visur randame ir A. Smetonos parašus.

1916 m. A. Smetona lietuvių politikų reikalais su keliais kitais veikėjais važinėjo Šveicarijon. Sugrįžęs vėl dirbo tame būrelyje. To būrelio pastangomis buvo suaukšta Vilniaus Konferencija, kuri A. Smetoną išrinko į savo prezidentū, o vėliau į Lietuvos Tarybą kuri vėliau virto Valstybės Taryba. Steigiamajam Valstybės Tarybos susirinkime A. Smetona buvo išrinktas jos pirmininku.

Galima sakyti nebuvo nė vieno žymesnio Valstybės Tarybos žygio, kuriame nebūtų dalyvaavęs jos pirmininkas A. Smetona. Lietuvo Nepriklausomybės pripažinimo reikalais važinėjo į Berlyną, turės su vokiečiais, skaitė ten Lietuvos reikalus nušviečiantis paskaitas, kurios buvo išleistos atskira knyga „Die Lage Litauens“. Parasė vieną valstybės Tarybos memoriją o kėčių valdžiai, gavo Lietuvai iš vokiečių tris milijonus markių.

Antanas Smetona kovoje dėl Lietuvos Nepriklausomybės labai daug pasidaravo, kur parodė daug nepaprastos energijos, drąsos ir politinės išminties. Lietuvos Nepriklausomybės pasiekimas yra gaudžiai suristas su Antano Smetonos vardu.

Antanas Smetona Respublikos Prezidentas.

Paskelbus Lietuvos Nepriklausomybę A. Smetona įvyriaus Lietuvos valstybės reikalais važinėjo po Skandinavijos valstybes, buvo Stokholme, Kopenhagoje, Christijanjoj.

1919 m. kovo mėnesį A. Smetona sugrįžęs į Kauną rado šokią tokią surintę. Valstybės Taryba nerado kito išėjimo, kaip rinkti Respublikos Prezidentą. Ir 1919 m. balandžio 4 d. pirmąją Lietuvos Respublikos Prezidentu buvo išrinktas A. Smetona. Prezidentu jis buvo dangina metų. 1920 m. su sirkliais Steigiamajam Seimui, birželio 13 d. A. Smetona savo pareigas perdavė A. Stulginskiui.

Nekurį laiką A. Smetona nuo politinio darbo buvo pasitraukęs, kol 1926 pabuvojo Lietuvai atsidūręs pavojui, po gruodžio 17 d. perversmo jam vėl buvo atidotas Lietuvos valstybės vairo. Antanas Smetona antrą kartą Respublikos Prezidentu pareikas ėjo ligi 1921 m. gruodžio 11 dienos, kada ypatingų tautos atstovų susirinkimas jį vėl vėnbasat išrinko Prezidentu 7 mėnesiams. Šias pareigas A. Smetona eina ir po šiai dienai. Šiandien Antanas Smetona yra netik Lietuvos Respublikos Prezidentas, bet ir lietuvių tautos vadas. Jo vadovaujama Lietuva visais atvilciais žengia pirmyn. Šiemet Antanas Smetona švenčia 60 metų savo amžius sukakties. Linkėime jam dar ir gauti ir paskėmingat vadovauti mūsų tėvynei Lietuvai.

LIETUVOJE

Vėl smarkiai puola Lietuvą.

Berlynas. VIII. 7. Eita 23 vokiškų laikraščių uždraudimas Lietuvoje iš naujo sujungimo vokiečių spaudoje. Sužinojė apie tą įvykį, savo kiršinimui prieš Lietuvą žinomi vokiečių laikraščiai vėl smarkiai puola Lietuvą. Lokalanzeiger rašo kad sutikti su Kauno valdžios pamatavimais, esą, negalima, nes ji laikantis žinomo metodo «Turėkite vagį», kuris morališkai net svarbiausias klausimas nevaizs būti pateisintas. Laikraštis dar kažka nušneka apie Lietuvos smurtą (?) «gyvint voikiškame» Klaipėdos krašte įgyti suverenumą. Deutsche Allgemeine Zeitung pataria ta proga vėl žanktis skuntarų. Laikraščio nuomonė, nevertin ka Edeno Žemuočiuose Rūmuose duotą «formaliai tikrų» patikškinimų. Klaipėdos statuto garantai, girdi, turi Lietuvą galų gale «sutyvarkyti». Esą, Euro pos padėtis yra per daug rimta, kad maža Lietuvos valstybė ir toliau terėtų išsivas rankas «smurto politika» (!) vartyti, kas prieštarauja jos pajėgumui ir gali, laikraštis grasina, privesti prie nenutomų pasėkų.

Pertvarkyta Klaipėdos krašto direktorija.

Klaipėdos krašto direktorija rugpjūčio 5 d. posėdyje apvarsatė direktorijos santrauką ir ją pertvarkė. Iš buvusio septynių direktorijos skyrių padarė šešius: 1) administracijos, 2) finansų ir mokesčių, 3) socialines apsaugas 4) vidaus reikalų, 5) žemės ūkio ir 6) švietimo.

Pakeistas įstatymas 1929 met. ūkininkų paskoloms gražinti.

Pagal įstatymo pakeitima, pirmoji skolos dalis 25% turi būti gražinta pinigais. Likusioji skolos dalis gražinama javais: 75% turi būti gražinti rugiais ir avišomis, 25% — sėmenimis, kviečiais ir vikišais.

Šiemet dėl audrų nukentėjusiems išskolinusiems Siaurės Lietuvos ūkininkams, finansų ministeris skolos gražinimą gali atidėti dvejiems metams o tam tikrais svarbiais atsitikimais skola arba jos dalis gali būti visai dovanota.

Išleista knygelė užsienio lietuviams.

Drangija užsienio lietuviams remti išleido P. Rusecko parašytą knygelę Užsienio lietuviams. 56 pusl., kurioje sugrupuoti reikalai, kas daryti, kad užs. lietuvių sulauktų geresnio rytojaus, apie organizavimąsi, ko'niciacijas, steigimą ekonominių draugijų ir kit.

Pirmenybė nukentėjusiems ūkininkams.

«Maistas» ir vyriausybė sutiko, kad nuo audrų nukentėjusių ūkininkų bekonai punktuose būtų priimami be eilės, tik ūkininkai turės su savim turėti tikrus seniuo išduotus pažymėjimus. Nukentėjusiems ūkininkams stengiamasi padėti ir kitais būdais. Valdžiuose veikta komitetai, kurie kūlimui prasidėjus, rinko aukas javais.

Stomas Zarasų — Skapiškio geležinkelio.

Didelis vargas Zarasų krašto gyventojams dabar yra, kai jie nebeturi savo geležinkelio, kuris juos turtu su didesniais Lietuvos centrais. Nežinrinti, kad čia yra eeri keliai, tačiau geležinkelis yra būtinas, nes tai pakelia šio krašto prekybinį ir ekonominį gyvenimą.

Neseniai pas Lietuvos ministerį pirmininką Tūbelį laukėsi Zarasų krašto visuomenės atstovai, kurie išdėstė Zarasų — Skapiškio geležinkelio būtinumą. Jie kartu nurodė, kad Zarasų mėsos gyventojai patys savo lėšomis pasiūda pastatyti modernią geležinkelio stotį. Kitu valstybių gyventojai pa siūda patys atlikti kelio supilimo darbus, suvežti tiltams ir stotims medžiagą ir apmokėti žemlį savininkams už nusavintą geležinkelio visam ruožni žemę.

Lietuvos vyriausybė pažadėjo geležinkelio statybą remti ir tyrinėjimo darbus dar šiemet paaaryti. Numatoma, kad geležinkelio statybos darbuosna bus įtraukta ir Lietuvos karbuomenės geležinkelų batalionas. Taip pat numatoma, kad geležinkelio statyba bus jau baigta ateinančiais metais ir taip pašalins metais jau vaikščiojus traukiniai.

Tsb.

Pilsudskio motina palaidota Lietuvoje.

Lenkų valdžios laikraščio «Gazeta Polska» atstovas Kattelbachas, po ligo iškėjimo Rokiškio apskrityje atrado Lenkio maršalo Pilsudskio motinos karstą. Karstas padėtas šeimos rūsy cerai išsilaikęs, dar žymu data ir užrašas.

Dr. A. Juška kultūros reikalų departamento direktorius.

Dr. A. Juška, buvęs Biržų gimn. direktorius pasijutęs nemal istogto prie švietimo Ministerijos kultūros reikalams departamento direktoriumi.

Liūtas Lietuvoje.

Šiemet pavasarį ir vasara Lietuvoje labai anksti prasidėjo. Dėl to tik žemkėnėn, tiek įvairūs vasarinių pasėlinai daug ankščiau prinoko. Pavasarį ir vasara Lietuvoje buvo labai nedug lietaus. Tik liepos mėnesio pabaigoje, kai jau beveik visų ūkininkų ruožai buvo nupjauti, bet dar nespėti ir išaug suvežti, prasidėjo smarkesni ir ilgesni lietus. Jie kai kur su daigino ant laukų stovinčius nupjautus rugius ir tuo pakenkė šių žiur meilinių rugių kokybę. Kai kur lietus išguldė gerai užderėjusį pavasarinį ir rakenkė bulvėms. Tačiau ypatingai didelių liūčių dar nebuvo ir upės iš savo vartų nėra išėjusios.

Tsb.

Nušautas buvęs advokatas Mariūnionis. Amerikos lietuviams pažintam.

Iš jo važinėjimų po Lietuvos kolonijas Kazys Mariūnionis, ankščiau buvo žymu studentų veikėju ir jau advokatu. Tačiau bendrovokataudamas suklastojo savo kūlentų dokumentus, pasisavino jų pinigų ir su padirbtais dokumentais apvaiznėsi veikė.

Užtai bismas jį buvo nubaudęs pusantrų metų kalėjimu. Ištėjęs iš kalėjimo Mariūnionis išvažiavo į užsienį ir kurį laiką gyveno Paryžiuje ir Dan eige.

Ge. užės mėnesio pradžioje jis grįžo į Lietuvą. Gyvendavo kartais Kaune, kartais Marijampolėje.

Liepos 31 dieną rytą, jis atėjo į Marijampolės vokiečių bankę ir pradėjo kalbėti mokytojo Vysniausko indėdo, siekiančio 30.000 litų, reikalais. Bankelio vedėjui jis įteikė kaž kokią lauką. Pradėjus jį skaityti, Mariūnionis atstatė revolverį ir sužuko: «š pie šikas, atiduk pinigūs». Bankelio vedėjas nenusigando, ir greičiau brauningą ir Mariūnionio rankų. Šis bankelio ve deja pradėjo mušti. Kilo didelis skandemas. Matydams, kad nieko nepė, Mariūnionis s leidosi bėgti link Vilkaviškio į Šunskų giraitę. Policija, šauliai ir gyventojai pradėo banditą vtyti. Mariūnionis bėgdamas žuonėmus sakė, kad jau nebeturėjo ką veikti, tai dėko mškėlin pasikarti.

Tačiau kartis jam jau nebeteko, nes vienas šaulys raitelis Mariūnionį pavjo ir jį mirtinai nušovė.

Tsb.

— Dar 1923 metais Klaipėdoje buvo nugriauti du vokiški, prieš didįjį karą pastatyti paminklai: Vokietijos katzerio Vilhelmo ir Borusijos Nu griautų paminklų pėpėdes riksojo daugiau, kaip 10 metų, nes Klaipėdos miesto valdyba politiniais sumetimais, nesirūpino jų pašalinti. Naujoji Klaipėdos miesto burmistrui nugriauti ty paminklinių likučius, nes jė gadinu be. dra miesto valdza. Vyriausios burmistras Simonaitis davė įsakymą tuos paminklų likučius nugriauti.

Tsb.

SKELBKITES TIK „LIETUVI“

Naujoji Brazilijos Konstitucija.

(tąsa)

X, apdėti mokesčių vienas kito turta, įnėjamas ir tarnybas, praplečiant tą draudimą iki viešos tarnybos koncesijų, kai ty koncesijų aparatas išimtinai tetarnauja duotų koncesijų objektui. Vienintelis §. Pastovus draudimas nr. X nedraudžia imti taksas už a mokamus koncesioninkų patarnavimus, kurie koncesijose nenumatyti.

18 str. Draudžiama Sąjungei dekretuoti tokius mokesčius, kurie būtų vieniodi visoj tautos teritorijoje, arba kurie sudarytų skirtinga vienos valstybės uosto naudai prieš kitos.

19 str. Draudžiama Valstybėms, Federalinei Apskritimui ir Muncipijoms: I, imti panašioms viešoms pareigoms pavadinimus, kurie skirtingi nuo nustatytų jų šioj Konstitucijoje;

II, neimti cirkuliacijoj esamus le galius pinigus;

III, atsakyti išdaviama kriminalio nusikaltėlio, sulig federaliniais įstatymais reikalaujamo kitos valstybės, fe dera inės apskrities ar teritorijos.

IV, nustatyti mokesčių skirtinga kilmės pagrindu bet kokios rūšies tur tui;

V, užtraukti užsienio paskolą neturint iš anksto tam reikalui Federalinio Senato sutikimo.

20 str. Sąjungos valdžios žinioje ray:

I, visas tas turtas, kuris jai pri

klausu sulig dabar galiojančiais įstatymais;

II, ežerai ir bet kokios srovės, kurios yra jos žemės plotuose, ir paliečių daugiau kaip vieną valstybę (estada), sudaro sienas su kitomis šalimis arba įsikiša į svetimo krašto teritoriją;

III, upių ežerų ir jūrų sėlos pasienio zonoje.

21 str. Valstybių (estadų) valdžios žinioje yra:

I, visi tie turtai, kuriuos pripažins joms dabar leidžiamieji įstatymai, su ankščiau minėtais apžėjimais;

II, laivų plaukiojamų upių ir ežerų krantai, skiriamai viešam naudojimui, jei kokiu nors būdu jie nėra te kę federalinei ar muncipalinei valdžiai.

II Skyrius

Įstatymų leidžiamoji valdžia

I. Skiltis.

Bendrieji nuostatai.

22. Str. Įstatymų leidžiamąją valdžią sudaro Atstovų Rūmai (Seimas), sutartinai dirbantys su Federaliniu Senatu. Vienintelis §. Kiekvienu legislatura tęsiasi ketverius metus.

23. Str. Atstovų Rūmai susideda iš tautos atstovų, renkamų proporcinaišs sistemos lygiu ir tiesiu balsavimu iš organizacijų išstatytų atstovų,

kai tat nurodo atskiras įstatymas.

1 §. Atstovų skaičių nustato atskiras įstatymas; žmonių (liaudies) atstovai renkami proporcinaiškai nuo valstybių (estadų) ir Federalinės apskrities gyventojų skaičiaus bet atstovų skaičius negali praokti daugiau kaip vienas 150 tūkso nų gyventojų ar daugiau kaip vėdėšius vieni valstybė (estada). Ir e žiur kai vienas 250 tūkstantių gyventojų; profesijų atstovai neturi praokti vieno penktadalio visų atstovų. Teritorijos renka po du ats tovus.

2 §. Vyriausios Rinkimų Teisnas kaip reikiant iš kaimo ir sutartinai su paskutinio gyventojų surašė dėjimo do menibus nuo to atstovų skaičių kiekvienai valstybei ir federalinei apskričiai.

3 §. Profesiju atstovai renkami paprasio tam reikalui įstatymo forma, netiesioginiu fon reikalui sudarytu profesinių sąjungų balsavimu. Anskirstant į šias keturias svarbiausias kategorijas žemės ir gyvulių ūkininkai; industrija; komercija; transportas; laisvos profesijos ir valdininkai.

4 §. Pirmųjų trijų kategorijų atstovų skaičius turi sudaryti ne mažiau, kaip šešias septintines visų profesijų atstovų, skirstant lygiai kiekvienai kategorijai ir dalijant į ratelius atatinakms joms tekusių atstovų skaičiaus, pa dalinus iš dviojų, kad galima būtų gal riantuoti atstovų skaičiaus lygumas darb davimams ir darbininkams. Ketvirtos kategorijos ratelių skaičius turi atitikti atstovų skaičių.

5 §. Išskiriam ketvirtą kategori

ją, kiekvienam profesiniam rately tu ri būti dvi skirtingos rinkėjų grupės: viena nuo darbininkų profesinių sąjungos, o kita nuo darbdavių profesinių sąjungų.

6 §. Grupės sudaro sąjungų atstovų, renkamų slaptu lygiu ir netiesioginiu balsavimu, to ydiniais laipsniais.

7 §. Ratelių nustatymui įstatymas turi patikrinti ekonominį ir kul tūrinį krašto veiksnį atstovavimą.

8 §. Niekas negali turėti balsavimo teisės daugiau, kaip vienej profesio nų sąjungoj.

9 §. Lokijų sąjungų rikimuose negali dalyvauti ateivai.

24. str. Į Atstovų Rūmus gali būti renkami tik gausi braziliai, įrašyti rinkėjai ir ne jaunesni, kaip 25 metų; profesijai atstovai dar turi būti narial atatinakmos profesinės sąjungos ir grupės, kuri juos renka.

25. str. Atstovų Rūmai renkami kasmet, gegužės men. 3 d. Respublikos sostinėje, neatasi veigiant raunkino, ir vei kia šėsis menesius, gali būti suauktai papaprastam reikalui viena savo narių trečdalis, tolydinės Federalinio Senato Sekcijos ir Respublikos prezidento.

26 str. Tik patys Atstovų Rūmai renka savo prezidiuma, reguliuoja savo vidaus policija, organizuoja savo sekre tariate, atsiveždami 39 str. nr. 6 ir savo vidaus statuta, kuriame kaip gal riant patikrinama proporcingas visų gro vijų atstovavimas visose komisijose.

(b. d.)

* * *

Sustokim ir pagalvokim.

Čia yra kur kas daugiau negu mūsų ir įvairesnio plauko italių, vokiečių, austrų, lenkų, kurie savo tėvynėse turi fašizmą ar pusiau fašizmą, kaip lenkai. Taip pat daugiau už mus yra baltųjų rusų, kuriuos iš savo krašto atgudijo komunizmas. Bet su dideliu apgailėstamum ir mūsų pačių nelaimėli turime pripažinti, kad tokio nelaimimo savo krašto tokioms neapykantoms į vienas kitą nepastebėti nei spaudoje, nei viešame gyvenime, nes jos nėra, nors su mūsų tautų tarpe yra didelių turuliojų ir ne mažesnių pavargelių kaip mūsų. Mes čia esame vieniatybi juodadarbių masė, be inteligentijos, be vald. O vienas kitas pusin elgentis, gyvenimo sąlygų perlokūstas, ieško savo nelaimės kaltininkų, ir pagašs pamatęs jog pats yra didžia šias savo bėdos kaltininkas ir neturėdamas drąsos tai pripažinti, rėkia, girdi Lietuvos fašizmas mus gulbina. Žinoma, kiekvienas reiškia nūmanąs pasakys, kad Lietuvoj jokio fašizmo nėra, kaip negali būti nei socializmo ar komunizmo, nes krašto gyventojų vyraujančią daugumą su daro vidutinieji ūkininkai. Tiek dides nieji žemvaldžiai, tiek miestelių prekybą pramonė net su visais jų proletarais- darbininkais tušojasi pilkoj ūkininkų masėj, kurioj „izmas“ nėra vietos. Visas skirtumas šių dienų Lietuvos režimo su senuoju „nefašistiniu“ yra tas, kad negalima be reikalo putra lakės aušyti, kaip čia daro „draugai“ A. Dutkus ir A. Kinas ir duoti rankoms vaikų, kaip dažnai mūsų „kultūrinuose“ vakarėliuose atsitinka. Kas šių dviejų „laisvių“ iš priėjumės ar tam tikro išaukijimo nebuvo, tas kitų laisvių nepasigenda nė dabartinėj Lietuvoj. Tad Lietuvoj fašizmo nebuvo ir nėra, tuo labiau tikri niekai ir Dutkų — Kinių sugalvotas ir paleistas mūlo burbulas, verčiamas baubu duriamas baistyti, kad girdi Lietuvos Sąjunga Brazilijoj esanti fašistų lizdais ir „Lietuvius“ fašistų laikraščiu. Kas tai kaiba iš širdies, tikrai apgailėtinas patikšas, na o Dutkus — Kinas iš to duonų ēda.

Tad, lietuviai, sustokim ir pagalvokim! Kokia mums nauja svetnė krašte tarpusavy rietis ir vienas kito neapkęsti. Nėpykanta žudo ir taip ne kokias mūsų jėgas, skaldo į niekam gero neuodančias grupes ir partijas. Lietuviai darbininkai, vykit iš savo tarpo Dutkus ir Kinas, kurie nedirbdami ir tik kurstydami juos „ekaltai prieš viens kita iš to duonų ēda. Šalin skal dytojai, o eikime prie vėnybės. Visi spleskimės prie nepolitines Lietuvos Sąjungos Brazilijoj ir eikime bendro darbo dirbti visi pety į petį. Susisplekite į gailungą, vieną ir vieningą nepolitinę Sąjungą sudarysime rimta padėm, su kuria torės skaitytis visi mūsų priešai ir draugai.

Tat vykit šalin vėdy kėlikus, im kimės skruzdės būdo: visi už vieną ir vienas už visus.

Vienybėje galyb!

J. Darbininkas.

Kronika.

NORI BŪTI SKAUTAIS.

D-ro Vinco Kudirkos (Mokėjo) lietuvių mokykloms mokiniai, mitydami, kad jau kitose (Bom Retire, Vila Anas tazioj) lietuvių mokyklose gražiai veikia skautų būrelinai, pasiryžo taip su siorganižuoti ir veikti skautybės dėsniais. Norinčių būti skautais susirūšė apie 50 vaikų. Į skautų organizaciją įstoti reikalingas tėvų sutikimas. Manome, kad tėvai nebus priešingi savo

vaikų pastangoms tobulėti, būti gerais, linksnais, tvarkingais, sveikais, ir leis jiems įstoti į organizaciją, kuriuos vyriausios obalsiai Dievas, Tėvynė ir artimas.

LIET. S-GOS BR. VALDYBOS POSĖDIS.

Rugsėjo mėn. 1 d. įvyko eilinis Liet. S-gos Brazilijoje Valdybos posėdis. Posėdį dalyvavo į s-gą įeinausių organizacijų ir mokyklų atstovai. Padaryta visa eilė nutarimų. Sporto S-gos „I. tuania“ Bom Retiro skyriaus senoji skola išdeštyta mokėti dalimis.

Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos 60 metų sukaktivio proga, nutarta visose mokyklose laikyti pritaikntas paskaitas. Sekundarijta proga linkomos iškilnatos pamaldos. Prie paminingime taip pat prisideda ir visos S-gai priklausančios organizacijos. Jos gali minėti atskirai arba prisideda prie mokyklų, skaitlingai dalyvaujamos paskaitose ir pamaldose. Svarstyto Rio de Janeiro lietuvių d. „Vilnius“ raštas, kurioje prašoma atsiųsti knygų ir laikraščių. Laikraščio „Lietuvius“ keletas egz. jau jiems siuntinėjamas. „Lietuvio“ redaktoriui p. St. Vaucevičius netrukus aplankys naujai įsikūrusią d-ją ir nuveš šiek tiek literatūros. Taip pat manoma paremti Union Junqueira fazendos lietuvius, prisidėmėnt jiems pasiskaityti lietuviškų knygų.

E.

IŠ „VILTIES“ S-GOS VEIKIMO.

Bom Retiro skyriaus susirinkimas.

Pra itą šeštadienį Lietuvių Naujų saleje, rua Bandeirantas, 92 įvyko „Vilties“ S-gos Bom Retiro skyriaus vi suotinas narių susirinkimas. Į susirinkimą atsilaukė dauguma narių ir nemažai svečių. Susirinkimui pirmininkavo p. B. Steponaitis, sekretoriavo J. Bratkauskas.

Periskaičius praeito susirinkimo protokolą, p. St. Vaucevičius paskaitė Užsienų Lietuviams Remti Drangijos atsiųstą paskaitą „1863 metų sukilimas Lietuvoje“. Paskaita buvo nepaprastai įdomi, kurioje vaizdžiai nušviestos su kėliu kovos ir vargai. Paskaita tęsėsi apie valandą laiko.

Toliau buvo apsvarstyta keletas eilinių reikalų. Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos 60 metų sukaktivės nutaria minėti Rugsėjo 6 dieną, suskaičiant t m tikslu susirinkimą, kuriame paskaityta paskaita, sugiedotas Tautos Himnas ir t. t. Nutarta surengti vieną didelį vakarą Spalių mėnesį, kuriame suvaizdyti 4-ly veikmų drama „Laisvės Kovotojai“ ir pdaidauti keletą lietuviškų dainų. Apsvarsčius dar keletą mažesnes reikšmės klausimų, susirinkimas baigėsi 10 val. vakaro. Susirinkimui pasib ieus įvyko šilmyninis paslinksmūnimas nariams ir svečiams.

Svečias.

VILA BELOS SKYRIAUS CHORAS.

Vila Belos „Vilties“ S-gos skyrius, taip pat kaip ir Bom Retiro turi savo chorą, kuriame yra apie 30 žmonių. Chorą moko p. V. Kamantauskas. Choras dirba su dideliu entuziazmu ir pasiiventimiu ir daro gerą pažangą. „Vilties“ aliejų e orų vedėjas p. Kamantauskas deda pastangas, kad gal ima būtų sudaryti vieną didį ko'olonjos chorą. Dabar abių skyrių chorai daro repeticijas atskirai. Vėliau numatyta daryti vieną kartą į mėnesį ten drą abių chorų repeticiją. Jungtinis abių skyrius choras jau mano vėliai pasirodyti šių metų Spalių mėnesį.

Lyg ir apžvalga.

Nosies reikaliukai.

Visas socialistinis pasaulis ir jo garbinga spauda, kaip tat ir prittinka, smarkiai susirūpino išties apylyge vie no piliečio nosim. O ta nosis tikrai verta dėmesio, ir tai ne dėl ilgumo, bet dėl kaži kokios traukiamos jėgos. Didelis visuomenės susitelkimas vienoj vietoj paprastai yra susijęs su mažu mis katastrofelėmis. Sakysim, drūtas pilietis vėtyčia užlipa lieam ir nervin gam ant mozolio, prasideda diskuzijos, intervencija ir panašūs reikalukai. At sitinka: kad tokiose susitelkiauose į fenomenališką nosį pažūrėti ir stambūs visuomenės žilai apšiuosto vienas kitam nosj. Žinoma, skūsdami gandai didėa ir garšios nosies garšų dar labiau plečia. Visoki atsitiktiniai prie nos es per visuomenės susitelkimus, gal yra ir perdėti, bet faktas palieka fak su, kad už jos užog kas užkluvo.

Vienas žmogus nedaug ką tegali padaryti, o būry ir suaugta ir geriau. Tat nosies reikalui ištirti ir sukiure nauja draugija „Zvaigždė su šiuota“ į kurią nariai tik ir plaukia. Nors visuomenės susidomėjimas ta nosim labai didelis, bet garbingoji nosies visai nesudomi besirūpinančia visuomene ir visiška ramiai sau spoko, ar kas kitūva už jos ar ne! Kam patinka gali žiūrėti, o kam nepatinka — prašom pro šalį.

T. V.

Uckininkai bendradarbiauja su fašistais.

Uckininkų šlamėtlapis nuolat kartoja savo seną giesmelę, kad girdi, jis kovojas su „fašistais“ ir ginąs „darbininkų“ reikais. Bet paskutiniamo savo šlamėtlapy uckininkai aiškiai pasisakė, kad jų artimai endradarbiai yra dideli fašizmo garbintojai. „Liet. Aido Br.“ 35 numery skaitome: „Nesyki to ko girdėti iš Čemarkos net per daug di dekl idealinizavimū dabartinės Lietuvos santvarkos ir „tautos vadų“. Ir mes jį laikome daug didesniu patriotu ir fašizmo garbintoju, negu Mačiulis yra“. Jei žnot uckininkų pašlemeko, Čemarka yra didelis fašistas, tai kaipgi uckininkai, lukydamį save dideliais darbininkų ginėjais ir fašizmo priešais su Čemarka į vieną duotė? Juk niekam nepasinapts, kad F. Čemarka yra uckininkų artimiausias biūlis ir bendradarbis. Iš to tik galima padaryti išvada, kad uckininkai irgi yra dideli fašizmo garbintojai, prieš kuri nuolat spjaudo. Visų tik keista.

Darbininkas.

Margumynai.

PASKENDE TURTAI.

Dug idomijų ir brangių daiktų dengia vanduo. Nusausintas ožeras Nemi (Italijoj), kuriame buvo paskendinti Romos cezo ro Kaligulos laivai. Vienas jų turi 71 metrą p'atumo ir 24 metrus ilgu ro, kitas mažesnis. Laivai puikni p'rou ir dar gerai išlaikę. Jie Musolinį įsakymu iškelti.

Prieš kiek laiko italai sumanė iek koti brangenybių Tiberio upės dugne. Pasakojama, kad senovėje Tiberio buvo metama didelės vertės auksiniai, sidabriniai daiktai, kaip auksas vanden dievams.

Romėnai dar kariavo, plėšė turtingus svetimus kraštus, o brangenybes gėbėno Romon. Šį miestą vėlesnins laikais puolė nekartą germanai ir kitos tautos.

Visoki meno darbai, istoriškos relikvijos, ginklai, įvairūs auksai bei sidabro išdirbiniai buvo sumetami Tiberin, kad nepateiktų priešinams.

Manoma, kad Tiberio dugne gulauko žibintas, kurį Mozė, Dievui įsakius, gamino Sinajaus kalne.

Pas žydus jis buvo laikomas karaliumis Dovydo šentykloje. 70 metais p'p Kc. žydai sukilo prieš nekenčiamus romėnus.

Romos vadas Titas smarkiai nu malšino sukilimą, patėmė iš įventovės tą aukšinį žibintą ir pagabino įj Romon.

Vėliau žydai, kurie šių savo didžiusių šventenybę niekad nepaleidę iš akių, progai pasitaikius paskandinę Tiberyje. Žibintas padarytas iš gryno auksa ir turis tris pėdas aukštumo. Ti beris slo, ias daug brangių daiktų, atgabentų iš Ispanijos, kuri Imp'atorių laikais buvo prijungta prie Romos.

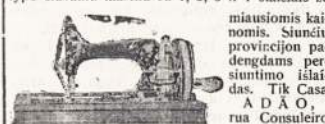
Kolumbas atrado turtingą auksu, sidabru bei visokiais brangakmeniais kraštą — Ameriką. Tuos turtus vežė Europon: net tų laikų laivai buvo visai menki palyginus su mūsų. Daug tokių laivų, prikrautų brangenybių, kurių vertė siekė milijonų, net kartais milijardų litų, nugarmėjo į jūrų gelmes ir ligi šų laikų jie ten guli.

AR SUDŽIUS ŽEMĖ?

Dideli karišini po karo ir karštos vasaros nuo 1930 m. davė prozos Pran cūų Mokslo Akademijai paskeibti to vija, kad ilgainiai žem' sudžiūsianti. Tasa! pamažu čiaš žemės džiūvimas joku būdu esa nėra išaukiamas vandens trukumo, nes vandens yra daugiu kaip reikini, o dėl karštų oro srovijų, kurios yra pakėitę savo kryptį ir todėl yra labai trukdomas lietus debesų susidarymas. Tas karštų oro srovijų krypties pasikeitimas pakankamai savi padarinius yra parodęs Grenlandijos pajūry. Rytų pajūrio uostuos ledai išstirpa daug anksčiau kaip kitados, iki šiol nežinomos lioo yra išauktos karštų oro bangų. Tokios ligos dabar plėsiasi Anglijoje ir vėliau gali persi mesti į visą Europą. Šios ligos panašios į drugo ligą.

Pietinėje Prancūzijoje karštinai pasiekė rekordinį aukštį — 42°C. Iš Chamonix pranešama, kad Alpiuose sniegy mai šiemot daug anksčiau ištripo ir kalnų upeliai bei upės nepaprastai patinę.

Siuvamos mašinos vartotos ir naujos. No rite pirkti, parduoti ar mainyti? Telefonokite Nr. 7-6191. Turiu rankiniu mašinu nuo 65\$C00 ir kojiniu nuo 15\$C00. Taip pat turiu įvairaus tipo siuvamu mašinu su 1, 3, 5 ir 7 stalčiais žė

Ramolho, 274 (kampas Av. Brig. Luiz Antonio) bondės 3, 5, 30, 40 ir 47. Atsimink tai.

BROLI-LIETUVI!

Neužmiršk, kad jau laikas atnauinti „L I E T V I S“ prenumeratą 1934 metams.

Neatlikęs to reikalo, neteisiš ge riaušo savo draugo ir patarėjo.

Jaunimo skyrius

Apie kultūra, pažanga ir moderniškumą.

Balys Laukaitis.

(tesinys iš 14 Nr.)

Kas tai yra moderniškus? — Susipažinkime pirmiausia su žodžiu. Moderniškas kyla iš žodžio modernas. O tai reiškia ne ką kita, kaip paproti, daugumos priimta elgesio, apsišvietimo, rašymo ir apskritai — gyvenimo būdas.

Klausime: kas ta madą — gyvenimo būdą sukuria? Gal angelai mus jau iš dangaus atneša? — Tur būt ne. Kiek žmonių, madas sukuria tie patys mirtingieji žmonės. Dažnai ne kiek negeresni už mus. Taip, pav., moterų rūbų madas išgaivoja daugiausia Paryžiaus žydėkės; jos taip pat duoda mums traukėjas apie lūpų ir nosų dažymą, plaukų frizavimą ir kitus dalykus. Iš Paryžiaus, Londono ir Naujorko salionų atsirado nauji šokiai, laisvoji meilė, laisvi papročiai, nuogasis menas ir tos visos naujoviškos pažūros: religija, tikėjimą ir dora.

Ta visa plaukte plaukia į Lietuvą ir į kitas šalis, mes tai laikome esant laiko dvasia, naujoviskumu — modernišku. Ir po moderniškuo priedanga atidaro mus kelias į senas klaidas, senas nuodėmes ir pasiėdina. Tą žinojo jau seni romėnai dar prieš Kristaus gimimą, tik jie tuos dalykus vadino tikraisiais jų vardais. Tačiau amžių bėgyje žmonija išgudrėjo. Ji tą visą dvokiančią aistrą ir gašlumą savo pavadinimo modernišku ir pateikia ją blizgančiuose induose gerti mūsų jaunimui. Tačiau blizgūčiai čia nieko nepaėdės.

Velniui dažyti, kad ir gražiausias dažais, supuvusių namų. Tokiais atvejais nieko negelbėti nei dažai, nei palitūra. Vieni dėda kaukas, o kiti jas nuplėšia ir parodo dalykus visuomenės

dienos švietose. Nuplėškim ir mes tą išdidžią modernizmo kaukę ir pažūrėkim, kas už jos slepiasi.

Moderniška meilė. Dar tur būt nėra nė vieno žodžio, kuris būtų taip dažnai naudojamas, naudojamas ir piktnauduojamas, kaip meilė.

Apie ją kalba Sv. Raštas, mokslas, poetai, menininkai, vedė ir nevedė žmonės, miesto vaikatos ir kit. Kiekvienas kalba apie meilę ir kiekvienas ją kitaip supranta.

Bet šiais laikais tenka dažnai išgirsi, kad meilė turi būti moderniška. Ką gi tai reiškia? Pasakykim iš karto atvirai. Tai reiškia, kad meilė turi būti nesąstoima jokiais dorovės dėsniais, ji privalo būti laisva. Bet dar daugiau.

Moderniška meilė kai pas kuruos reiškia ta pati, ką gyvulių meilė, kur nepažįsta jokio dvasinio prado. O ieško nes tekinimo vien kūniškam abiejų lyčių santykiavime.

Tūkymybės čia nereikalinga, atsakingumo taip pat jokio nėra, apie lestinumą ar neleistinumą, padarumą ar nepadarumą čia ir kalbos negali būti, nes kokio padarumo ar atsakingumo mes galim ieškoti ar reikalauti, pav., iš šunų, kačių, ar raguočių.

Čia viskas daroma aklo geidulio vardu, kuris priverčia protą pašalinti visas užtvanas ir pateisinti jo irkrypinimą.

O protas, pateisindamas tą žmogų jo glūdinčio gyvulio norą, padidina jį gražiausiu vardu, stengiasi jam duoti naują politūrą, jį apšviuoti ir apdailinti.

Ką gi čia naujo? Taip, čia nėra nieko naujo, tik yra labai nuostabu, o kartu mus apina gėdos ir pasigalėjimo jausmas.

Nuo to bus yra dėl to, kad žmonės, kurie amžių bėgyje kitose srityse, pav., technikoje, chemijoje ir fizikoje padarė tokią milžinišką pažangą, šioje, dorovės, srityje ant vietos tūpčioja ir net dažnai žengia atgal.

Dėl tos pačios priežasties kyla mūsų gėdos ir pasigalėjimo jausmas, kai mes matom didinę ir kraštų milžinišką, kurio, tačnu, kojas čia gangrena.

Tačiau, kaip ten bebūvė, dar apie tai būtų galima tyliėti, jei tokie reiškiniai būtų kažkur toliau nuo mūsų, kito e šalyse, iš kur riuus joks pavojus negrėstų ir mes būtume tik stebėtojai — žiūrovai. Bet, deja, ši blauro laiko srovė teka iš svetur ir į mūsų tėvynę, užkrečia mūsų miestus ir miestelius, o iš čia šie nuodai patenkia į mūsų kaimą, į lietuvių ūkininkų ir darbininkų šeimas, žodžiu — ši epidemija užlieja visą kraštą.

Bet argi jau taip baisu. — Paklaus ne vien šis. Aš nieko panašaus ne jaučiu.

Taip, doroviniai nuodai plinta tylinai. Jie nesprodinėja taip kaip granatos. Jos plaukia patyloms, nejudoms iš namo į namą, nuo vieno žmogaus prie kito, iš miesto į kaimą, iš žydų į lietuvius ir t. t. O jei kas netiki, lai pažiūrį į gyvenimą.

Aš čia neišskaičiuosiu visų pavyzdžių, nes tai būtų nevietoj — apie tai viešai paprastai nekalbama.

Aš tik nurodysiu tas vietas, kurios visos nistos, visas galimas pasireiškia, kur žmogus pavertiamas gyvuliu, silpnuoliu, be valios, pasigalėjimo veitu niekšu.

Tiesa, paleistuvavimo namai šian die panaikinti. Bet ar tuo dalykai pas gerėjo. Sunku būtų tikėt. Pažvelkit atidžiau į restoranų, traktorių, viešbučių ir visokių užveigos namų papročius ir kasdieninį gyvenimą, o ten jusų akys pamatys daug daug ko... Išeikt žiemos apie 12 nakties valandą į gražiausią Kauno gatvę — Laisvės Alėją, ir jūs sutiksit būrius mergaičių, kuriuos... „meilė“ pardavinėja.

Ir ne tik Kaune. Toji „meilė“ pardavinėjama ir kituose miestuose ir miesteliuose, o neretai ir kaimuose. Ge

gužitiš vakarėliai, pasilinksminimai — ir ten yra dažnai daugiau purvo, negu tikro grožio ir linksmumo.

Čia aš nemėnuo kaltinti vien mergaites. Gal vyrai bus už jas daug kaltesni. Gal būt labiausiai kalta mūsų šiuandieninė visuomenės santvarka, jos mokytojai ir auklėtojai.

Ta nau mes tik aprašome faktus. Nurodyti faktus, iš kurių ši nedorumo srovė išplaukia kiekvienam atskiram žmogui laimėn laimėn negalima.

Ai neroriu į šią sritį glintis ir ją aprašinti — nes mes neturim jokios pareigos susipažinti su visu purvu, kur o pini mūsų gyvenimo užkampiai (taip pat ir saliniai).

Beidrai aprašęs šią sritį, aš manau, kad tie, kurie sugėba šiek tiek gyvenimo sekti ir stebėti, mano mintis gerai suprato. Gi tiems, kurie jau ta me dumble plaukia, kurie visokias pasitabas čia ir ten priima ir iškėna kiekvieną išėjimą, negadės jokie aiškini mui joki produktų. Visų vietiek beavtesim į doros kelį. Kiekvienoje tautoje ir visuomenėje visuomet yra tam tikra dalis stipnų, blogų, sugėdučių ir išganų, kuriuos sveikieji negali priversti pastaisyti prieš jų pačių norą ir kuriuos todėl tenka palikti jų likimui.

Ką galima pasakyti šiu faktų aki vaizloje? — Dejuot, verkšint, skūstis? — Ne. Mes per trumpai gyvename ir per maža turim laiko, kad galėtume verkšti ir dejuoti.

Čia yra tik vienas kelias ir vienas kevos būdas — darbas — veiksmas. O veiksmui turi pradžia mintyse bet įsitikinimuose. Taigi, turime pa tikrinti mūsų įsitikinimus.

Įsitikinimas, kad reikia sekti laiko madą ir papročius yra klaidingas. Ne visa yra gera, kas nauja ir ne visai dora, kas moderniška. Gali būti moderniška mašina, moderniškas auto mobilis, irankiai ir k. Šie bus dažniau sint geresni už senuosius. Tačiau ne taip yra su papročiais. Geras papročys yra ne tas, kurį diktoja abeotinis doros didmesčių salionų paneis ir pontos, bet tas, kuris sutinka su am žiniasiais Dievo ir prigimties įstatymais

(b. d.)

I. Pirmoji kelionė aplink pasauli.

(tąsa)

Tie kalnai ugnikalniškios kilmės. Tatali rodo išgesusios jų viršukalni žiotys. Kalnuose rausu tarpekijų krioklių, žaliuoja miška. Gyvenamos daugiaus tik lygumos. Oras šiltas, vienodas, žemė derlinga.

Salos augo patikūs ir naudiniai augalai: duonmedžiai, bėnanai, kokoso palmės, cukrašvirdrės, figų medžiai.

Šandė, be jų, dar auga ten eor piečių įveisti apelsinai, citrinos, ananasai, agurkai, medvilnės, kava ir kiti augalai.

Europiečiai dar įveisė ten ir naminių gyvulių.

Jų pirma tose salose, be kiaulių, jokių kitų nebūvo.

Kaip matome, Tajiti salyną galima tad laikyti tikrai palaimintu pasaulio kampeliu.

Vietos gyventojai — visi juosvos vario spalvos odos, graži pasišiūrėti, labai prantūs, linksni ir gerasirdžiai. Jokios ligos buvo jų beveik nežinomos.

Tik vėliau europiečiai nuvežė jiems džiova, biauirają ligą (sifilį) ir kitas ligas.

Tie patys europiečiai, be kultūrinami, gerokai ir aptvirkdė vietos gyvenimo.

Ir todėl dabar jie nyksta.

Dažnai atsitinka, kad tų salų turinai ir grožis taip pavergia atvykusį žmogų, kad kartais europiečių valdininkai ir karininkai, dar ir ši ndie atitar navę kurį laiką, nušima visos blizū čius, veda tajitietes ir teka sajoj gyventi taip, kaip gyvena vietos gyventojai.

Ką tad ir bek lbtii apie patekusius į tokį rojų Blajus jūrininkus! Jiems po 10 mėnesių varėtinog keltonės toji sala atrodo tikru rojumi.

Laivas sustojo. Denis pilnas vietos žuonių — vyrų ir moterų. Jei visi atsiskubino sukitti baltųjų sveitū. Jūrininkai žiūri, grožėjasi tais lyg variniais žmonėmis, juokauja su jų merai nomis.

Tą pačią dieną ir ant rytojaus laivą atlankė ir salos valdovai. Je at nešdino dovany — kokosų ir kiaulių. Ir ančiai apdailijo juos visokiais menkiniečiais.

Reikia pasakyti, kad niekas nep laukė ir laivą tušiomis rankomis — visi nešė kokijų nors dovany.

Todėl jūrininkai buvo gausiai ap rūpinti šviežiu maistu.

Galiausiai ir Blajus, vieno tajitėnų valdovo lydimas, išsikėlė į krantą. Blajus buvo nuvestas į to valdovo gyvenimą.

Tai buvo toks pat paprastas nameliukas, kaip ir visų tajitėnų, tik

kiek didesnis.

Čia jis buvo pasodintas ant patie saluko ir pavaišintas. Vėliau jis buvo priimtas salos karaliaus. Karalius atlankė ir laivą.

Taip tad laivas buvo krante prikarintas duonos medelių o jūrininkai labai susidraugavo su tajitėnų merginomis.

Jau daugiau kaip du mėnesiai sto vėje blivas Tajiti pakrantėje.

Jūrininkas čia buvo tikras rojus. Dėl to dangėlis jų vėnuodavo vi karpo tikrinimams. Už tad jūrininkai buvo būdžiam: neretai nuo rykčių būdavo kruvinos nuskaitečių nogarės.

Santykiai kapitono su jūrininkais dėl to dar labiau pablogėjo.

Sausio mėnes. 5 dieną buvo pastebėta, kad nebėama vienos laivo valtės.

Patikrinus pasirodė, kad nebėama ir trijų jūrininkų. Dar buvo aptikta, kad trūkstanta 8 žauntų ir daugybės šovinių. Buvo aišku, kad tie jūrininkai, susigėdę gražiū gyvenimu saloj, nutarė visai pasislėpti nuo Blajaus ir pasibūti čia su laukiniais.

Beklausindamas vietos gyventojų, Blajus sužinojo, kur yra toji valtis. Tad jis tuojau nusimėtė jūrininką su vienu tajitėnu, kuris buvo pranešęs apie valtės suradimą. Pusėj kelio jie sutiko tą pačią valtį, kurioj sėdėjo 5 tajitėnai ir varė ją prie laivo.

Blajus paprašė salos karaliaus ir vyresniųjų padėti suieškoti pasislėpusius jūrininkus. Tie pasižadėjo, bet paklausė ar jie turį žauntų.

— Gali būti, kad mes užklupsim juos nelaukiant, ir jie nespės pasinaudoti savo ginklais.

Bet gali būti, jei jie turi žauntų, kad jie nušaus ką nors iš mūsų kių.

Blajus noramino, kad jie žauntų neturį. Ir ant rytojaus auštant būrelis tajitėnų išplaukė ieškoti pabėgėlių. Tačiau kilusi audr sugrąžino juos atgal. Tada jie prižadėjo vėl plaukti kai tik audra nutils.

Audra šė'o visą savaitę. Tajitėnai vis negalėjo plaukti. Tik audrai nutilus jie išplaukė.

Prėjo dar savaitė. Tajitėnai vis dar negrįžo, nei davė kokios nors žinios.

Kartą belaukint Blajui pabėgėlių gražinimo, atėjo pas jį vienas tajitėnas ir pranešė, kad esą pabėgėliai.

Blajus įsakė priengti valtį ir, saugiai leidžiantis, išplaukė, pasiėmęs vėru tajitėnų vardu Edidį. Jo patarimas, Blajus išėjo iš valtės atokiai nuo tos vietos, kur buvo pasislėpę pabėgėliai.

Naktis buvo tamsi. Pūtė sarkus vėjas. Beidami pakrante Blajus su Edidžiu netikėtai sutiko kelius vietininius.

Jų elgsena Blajui pasirodė įtartina. Jis šovė į orą. Tie pab go. Bet ir Edidis taip nusigando, kad toliau eiti visai nebenerėjo. Tik vargais negalais pavyko Blajui jis perkalbėti.

Netrukus jie užėjo tos srities valdovėlio kiūtelė ir įėjo.

(b. d.)

PASAULYJ

Gaisras Campana mieste.

Milžiniškas gaisras Argentinoje, Campana mieste baigtas likviduoti. Iš įvairių miestų suvažiuavę gaisrininkai gaisrą numalšino. Miesto gyventojai vėl grįžta į savo gyvenamąsias vietas. Miestas grįžta į normalų gyvenimą. Paskutiniai apskaičiavimai, gaisro pa-daryti nuostoliai siekia virš 60 milijonų Argentinos pezu. Gaisras sunaikino beveik visus didelius naftos depozitus, kurie buvo didžiausi visoje Argentinijoje.

Didelė audra virš Londono.

Iš Anglijos pranešama, kad per Londono miestą perėjo baisi audra su lietumi ir dideliu vėselu. Vėselas vjetomis nužudė namų stogus, išrovė daug medžių ir šlap pridarė daug nuostolių. Jau 30 metų, kaip Londonas nematė panašios katastrofos.

Amerikoje didėja bedarbių skaičius

Amerikos Darbo Federacijos pirmininkas Gren praneša, kad bedarbių skaičius Amerikoje didėja. Šiuo metu visoje Amerikos teritorijoje yra 672.600 bedarbių daugiau, negu praėjusiais metais tuo pačiu laiku.

Ministeris Barthou vyks į Italiją.

Užsienio spauda praneša, kad Prancūzijos užsienio reikalų ministeris Barthou manęs greitai laiku vykti Italijon, kur turės oficialų pasimatymą su Mussolini. Abudu ministrai aptars svarbesnius Europos politikos klausimus. Taip pat pabrėžiama, kad į Paryžių atvyksįs Pietusafrikos karalius Aleksandras, kurio kelionės tikslas irgi susijęs su politiniais reikalais.

Perdėta vėžinė traukinį.

Kinijoje, 40 kilometrų nuo Karbino miesto bandyta atpažinti traukinį, kurį

sustabdė išardę geležinkelio bėgius. Įvykio vietą greitai atvyko ginkluota geležkelio sargyba, kuri traukį nuo banditų apgynė. Susirėmimas tarp sargybos ir bandytų tęsėsi apie porą valandų. Bandytai naikino keletus apšvietė. Be to, dingo be žinios trys amerikiečiai ir 6 japonų turistai. Apšvietas traukinys atvyko į Karbiną su 16 keleivių sužeistų.

Šveicarija priešinga SSSR įstojimui Tautų Sąjungon.

Iš Šveicarijos pranešama, kad Šveicarijos vyriausybė griežtai nusistačius prieš Sovietų Rusijos įstojimą Tautų Sąjungon. Šveicarija plenumo posėdy balsuosianti prieš SSSR įstojimą Tautų Sąjungon.

Hitlerininkų politika Vokietijoje.

Iš Londono pranešama, kad Vokietijoje numatomas pertvarkyti smogiamųjų dalių hitlerininkų organizaciją. Bus parinkta 300.000 vyrų ir įvesta daug griežtesnė disciplina, negu iki šiol buvo.

Vienas vokietijų dienraštis praneša, kad valdžios įsakymu paleista į laisvę 742 politiniai kaliniai, kurie buvo suminti laiko ruošiamu prieš Hitlerį perversmu. Vokietijoje, Nrlenberge įvyks hitlerininkų kongresas, kuriame atsisakė dalyvauti visų didžiųjų valstybių ambasadoriai.

Milžiniškas darbininkų streikas.

Kaip jau buvo pranešta, praeitą šeštadienį Amerikos audimo pramonės darbininkai paskebę generaciją streiką. Streikas nepaprastai greit išplitė. Šiuo metu streikuoją keletas šimtu darbininkų. Buvo laukta smarkių incidentų, bet iki šiol dar visur ramu. Kuo baigsis šis streikas, tuo tarpu nežinia. Darbininkai tikisi, jog laimėti, darbdaviai taip pat nesiskubina eiti į kontaktą ir darbininkų reikalavimų ne nori patenkinti.

Austrija kovoja su hitlerininkais.

Kova su hitlerininkais Austrijoje dar tebesitęsia. Teismas nubaudė mirtimi dar vieną žymų Austrijos hitlerininką—terroristą.

«Heimvero» susirinkime princas Starhenberg pasakė reikšmingą kalbą, kurioje nurodė, kad Austrija pasekminai kovoja su priešvaizybiniu elementu. Kalbėtojas tarp kitko pareiškė, kad vyriausybė esanti pasiryžusi tol kovoti, kol bus išnaukintas visoks prieš vaizybinius gajvalas.

— Amerikos policija suėmė vieną banditą, kuris anoniminiais laišku reikalavo iš Amerikos prezidento žmonos 168.000 dolerių. Grašdinamas pagrobti da prezidento anukus.

Iš Vienos pranešama, kad netoli Innsbruc miesto buvo jaučiamas stiprus žemės drebėjimas, kuris tačiau nuostolių nepadarė.

— Amerikos laikraščiai paskelbė žinią, kad nusizūdė Amerikos generolas Bishop, 59 metų amžiaus. Bishop dėl stipnos sveikatos buvo paleistas į atsargą. Generolas Bishop buvo pagarsėjęs kovotojas Didžiojo Karo metu.

SKAISTUS JAUNIME!

Tavo jauna, nerami dvasia ieško pramogų įvairumų, kurių tu gali rasti atsilinkęs rugsėjo mėn 9—16—23 ir 30 d. sekmadieniais į V. ANASTACHO, kur Dr. J. Basanavičiaus m-os salėje, r. Camacan, 117, rengiamai linksmi

SOKIU VAKARAI.

Čia tikrai gražiai ir linksmai praleisi laiką.
Vakrų pradžia 7 v. vakaro.

GRIEZIA VIETOS LIETUVIŲ STYGU ORKESTRAS.

Villa Zelina

Savininkas CLAUDIO MONTEIRO SOARES.

Pasiskubinkite nusipirkti nuosavą sklypą, kol dar nepakeltos sklypų kainos. Parduodami geriausi sklypai kraštinėse vietose prie naujai statomos lietuvių būstyčios, ilgam išimokėjimui nuo 18000 uz kvadratinį metrą. Mėnesiniai mokėjimai nuo 30000 į mėnesį be nuosimėjų.

INFORMACIJOS: ščiokdieniais nuo 2 iki 5 val. vak. Prača Antonio Prado, 3 — sob. ir kiekviena dieną bei valandą — Avenida Zelina Nr. 33 pas K. KORKIŠKO.

Aukos São Paulo lietuvių katalikų bažnyčios statybai.

Bekalėdojant nuo liepos mėn. 2 d. iki 29 d. Rugsėjo šių metų surinkta aukų 7.320\$400. Šių aukų sumon įeina ir mažiausienės Kaledos, o taip pat ir bažnytinė rinktinava — 319\$500 su aukota liepos mėn. 22 d., Darius ir Girėno metines sukaktuves minint.

Mocos rajone.

P. Kuosa 2\$000, S. Paskochimas 2\$000, K. Kervitius 3\$000, S. Sugintaitis 2\$000, P. Petkevičius 1\$000, A. Jasiūnaitis 2\$000, J. Bučinskis 2\$000 V. Dziaviatynas 2\$000, J. Skačkus 2\$000, I. Markevičius 4\$000, V. Karaliūnas 2\$000, A. Putaitis 5\$000, A. Vankevičius 3\$000, P. Gabrėliūnas 5\$000, J. Zigmantas 3\$000, S. Bortusevičius 2\$000, A. Ambroziūnas 5\$000, A. Miliauskas 5\$000, J. Vankevičius 3\$000, M. Muka 2\$000, S. Miler 2\$000, A. Šinkas 1\$000, Y. Chomen 1\$000, I. Dobilas 5\$000, V. Juodelis 2\$000, J. Dirė 5\$000, J. Vaitaliojus 3\$000, A. Pikonas 2\$000, P. Klyzas 2\$000, A. Stašauskas 3\$000, J. Šulczenas 5\$000, S. Kuzmickas 2\$000, V. Ambrozevičius 2\$000, J. Mikalauskas 2\$000, A. Tere 1a 2\$000, J. Dervinis 5\$000, K. Maciejūnas 5\$000, K. Kukta 4\$000, M. Navickienė 5\$000, F. Didovas 2\$000, K. Niešauskas 5\$000, B. Bžušinskis 2\$000

N. Speičys 3\$000, J. Varnas 2\$000, V. Mazurkevičius 1\$000, J. Juška 2\$000, A. Malinauskas 3\$000, A. Grabauskas 10\$000, J. Masys 13\$000, V. Sukonis, 3\$000, J. Sukonis, 8\$000, K. Kaveckas 2\$000, J. Bučys, 2\$000, A. Madauskas 5\$000, J. Juodenis 1\$000, J. Sadauskas 2\$000, K. Kavaliauskas 5\$000, P. Sodonis 3\$000, S. Mackevičius 2\$000, V. Aluškevičius 3\$000, K. Zelinkevičius 2\$000, J. Počigimas 2\$000, J. Radvilavičius 2\$000, A. Kecoras 2\$000, A. Serbenta 10\$000, K. Matelionis 2\$000, J. Ruzulevičius 3\$000, K. Skorokas 3\$000 J. Kaminskis 2\$000, O. Steponavičienė 2\$000, A. Juška 1\$000, P. Branaukas 3\$000, P. Kudrevičius 10\$000, K. Šarnauskas 2\$000, A. Veička 2\$000, P. Augulevičius 5\$000, A. Mačulis 2\$000, P. Višniauskas 3\$000, K. Avizimis 2\$000 A. Andriulevičius 5\$000, J. Balčiūnas 2\$000, J. Bacevičius 2\$000, J. Ruzevičius 5\$000, I. Zemulis 5\$000, M. Krasnuskas 2\$000, K. Musnickas 5\$000, S. Dudenas 3\$000, A. Petrušis 5\$000, K. Savičius 2\$000, P. Paškauskas 2\$000, D. Paražis 2\$000, M. Daunaravičius 5\$000, A. Zakšauskas 5\$000, A. Dantartas 2\$000, J. Juodgudis 2\$000, V. Raikšas 3\$000, M. Lošinskis 5\$000, M. Musteikis 5\$000, A. Lušinskis 5\$000, S. Kutinskis 5\$000, L. Baltrūnas 3\$000 A. Nonartavičius 15\$000, D. Mušaitis

2\$000, J. Skitziūnas 5\$000, Budeika 8\$000, A. Mileikis 5\$000, J. Baibokas 5\$000, S. Strankauskas 2\$000, I. Mojsėjevas 5\$000, A. Bakanauskas 13\$000, J. Balčiūnas 2\$000, V. Zemauskas 7\$000, V. Borusevičius 5\$000, P. Ivanauskas 3\$000, J. Koita 3\$000, A. Urbonienė 10\$000, K. Raškienė 5\$000 J. Malškevičius 4\$000, V. Jonaudis 5\$000, P. Alonis 5\$000, J. Karaius 10\$000, A. Bernotas 2\$000, A. Kujavas 10\$000, H. Laurinavičienė 5\$000, A. Juodzevičius 10\$000, K. Gladutienė 10\$000, K. Kaušelytė 20\$000, V. Siomnas 2\$000, J. Sablūnas 10\$000, J. Kaza kevičius 2\$000, J. Bucnienė 5\$000, K. Janušaitis 10\$000, M. Dementavičienė 5\$000, J. Ambrazėvičius 5\$000, U. Ra gožin-kienė 5\$000, K. Inkratas 2\$000, P. Alonis 10\$000, B. Pačikonis 5\$000, A. Budrevičius 2\$000, J. Amilevičius 2\$000, V. Vitkauskas 1\$000, A. Grozdus 18\$000, K. Buikauskas 2\$000, O. Leskauskienė 9\$000, L. Šlapelis 20\$000 J. Jasaitis 10\$000, A. Kindulis 3\$000 K. Astrauskas 1\$000, V. Gudonis 5\$000 J. Malinauskas 5\$000, M. Treigys 2\$000 B. Kučinskis 5\$000, J. Zeli-kevičius 3\$000, V. Gropp 20\$000, A. Gumauskas 2\$000, R. Taraškevičius 2\$000, S. Šermukšnis 10\$000, M. Starkevičius 5\$000, A. Goda 3\$000, P. Satriūnas 2\$000, A. Petrauskas 2\$000, J. Rinkevičius 2\$000, A. Poodžiūnas 1\$000, V. Jakutis 1\$000, J. Navikas 3\$000, P. Umaras 1\$000, S. Šleinyas 7\$000, K. Urba 2\$000, I. Vidžėnas 2\$000, G. Kinderis 1\$000, P. Budauskas 2\$000, A. Tolekevičius 3\$000, A. Kračkuskas

3\$000, J. Maželis 2\$000. J. Gudeliauskas 5\$000, S. Jankevičius 5\$000, P. Jur gelevičius 2\$000, J. Bučys 10\$000, R. Užkurėnis 5\$000, J. Girskas 3\$000, A. Struota 2\$000, S. Patautas 2\$000, K. Dūda 2\$000, J. Meškauskas 10\$000, O. Misūnaitė 2\$000, J. Malianka 2\$000, M. Šinkūnas 3\$000, M. Rakickas 4\$000, A. Kizeltauskas 2\$000, B. Lašinskis 2\$000, V. Brelapetravičius 5\$000, V. Gecevičius 2\$000, N. Citavičius 10\$000, T. Krančėnka 5\$000, K. Karmelavičienė 5\$000, A. Ratkevičius 5\$000, A. Lunskis 5\$000, P. Pivoriūnas 5\$000, J. Vileičis 10\$000, J. Vitkauskas 5\$000, A. Pangonis 10\$000, V. Šeikas 12\$000, J. Rimša 7\$000, O. Jasevičius 3\$000, P. Zedlavicius 1\$000, P. Stebulaitis 5\$000, P. Šukevičius 2\$000, E. Šatas 4\$000, V. Kontantas 12\$000, K. Triubas 2\$000, J. Guodis 7\$000, J. Maraišinskas 2\$000, S. Andriejauskas 10\$000, K. Sapelis 5\$000, A. Anyasaitis 5\$000, R. Stankevičius 3\$000, P. Antanaitis 10\$000, V. Stelmokas 5\$000, S. Vaikauskas 2\$000, J. Pakelnis 10\$000, J. Jankevičius 5\$000, D. Šlapkauskas 1\$000, K. Kasčiūnis 5\$000, S. Narušis 5\$000, J. Paškauskas 3\$000, A. Badauskas 5\$000, V. Micevičius 5\$000, V. Mickevičius 13\$000, E. Dubėkienė 5\$000, A. Ivanauskas 5\$000, S. D. Čulis 2\$000, A. Mazetis 10\$000, P. A. Miltakaitis 5\$000, J. M. d.ys 5\$000, J. Šlaupikis 1\$000, A. Petnyčia 1\$000, J. Koler 3\$000, P. Panavičius 5\$000, K. Sia vinkas 8\$000, J. Neverauskas 2\$000.

(b. d.)

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinė,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinė Mokoje,
- 5) Dariono krautuvė S. Annoj.
- 6) „Vilniaus“ krautuvėje rua Pra-tes 12.
- 7) Kirilausko krautuvė, Viln Anastacio, pas atskirus pietinotus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvis“ redakcijoj visomis dienomis.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurniui, venerios ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETININGA 37 a salos 8 — 9. Tel. 4 0715.

PAIEŠKOJIMAS.

Kas žino Petro Smkausko, kitusio iš Jazonių k. Utenos valsčiaus ir apskrities, gyvenamą vietą ar adresą, arba šiaip turi apie jį kokių nors žinių, prašom pranešti į „Lietuvis“ redakciją, caixa postal 1764 São Paulo.

Į Braziliją jis atvyko 1930 m. Ankčiau gyveno interiore.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO..“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103) São Paulo.

DANTISTAS**JOSE LEVKOVITS**

Rua Silva Pinto, 46 sobr. São Paulo Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 108000 su parcele, arba si-dabru. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 58000. Atidaryta diena ir nakti. —

Mūsų mokyklų**Gydytoju adresai:**

Dr. Gennaro Malzoni - Rua da Mooca, 497 Nr.

Dr. Ugo Rosa - Rua Mathias Ayres, 53-C Nr.

Dr. Biaggio Gravina - Praça Republica, 15 Nr.

Dr. Silverio Carpinelli - Praça Ramos de Azevedo, 18 Nr. (5-as aukštas.)

PASTABA. Visi gydytojai nuo 8 val. iki 9 v. priima ligonis Hospital «Humberto 1°».

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!

Rūbai gražus tik tada, kai gražiai pasiūti.

ALFAIATARIA KAUNAS

Siuvame sulg naujusių madų ir piziu negu kitur. Didelis medžiagų pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias 6-A

(prie Sorocabano stoties)

MEDICINOS FELČERIS.

Baigęs rusų medicinos klasinę mokyklą su 25 m. praktika ligoninėse ir klyntikose Rusijoje, Vokietijoje, Lietuvoje ir Lenkijoje, prityręs gydyme vidurinių, odos, lyties (venerinių), nervų, širdies, džiivos, mažakraujystės ir kitų ligų. Priima Villa Zelinoje, gatvė Nr. 2. na mas — 6 nuo 8 iki 1 val. p. p. kasdien S. Pauly rua Anhata, 100 nuo 3 iki 8 val. vak.

IZIDORO GARLO**Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.****Moteru Gydytojas DR. LORCH**

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Buvęs 512 metų asistentu moteru klyntikoje Berlyno ir Frankfurtj Rentgeno institutas p.M. universitetuose ir vadovaujanciu gydytoju 2° operaciniu Diatermia Ultravioletiskyriaus moteru klyntikos ir gimdymo namu «Cecillenhau» Berlyne Ietiniai spinduliai.

PRIĖMIMAS: Rua Barão de Itapetininga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiądienius) vakare 3 — 5,30 kas diena. Telefonas 4-7337, saukiamas nakcia 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Efigencia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmdieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t...

Dr. Adolpho Taubkin**ADVOKATAS**

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5, Telef. 2-16:9. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras**A. JAZARA-SNEGE**

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Tel. 2-5068 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Brangus skaitytojau, pasiskubink atnaujinti prenumerata š. m. antram pusmečiui.

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

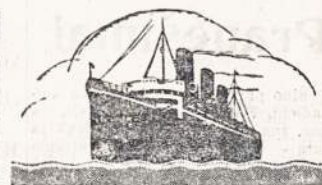
Laivų išėjimas į Europą
Macedonier 10. 9. 34
Alta Alexandrino 27. 9. 34
Astrida 30. 9. 34

Klino pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Istaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai Istaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmdieniais tik ligi 12 val.

BRAZILIJOS NAUJIENOS

Ruošiasi rinkimams.

Kaip žinoma, šių metu spalių mėnesį įvyks Brazilijos Seimo rinkimai. Visos politinės partijos šioms rinkimams smarkiai ruošiasi, ir varo propagandą. São Paulo smarkiausiai veikia konstitucionalistų partija. Priešrinkimaine propaganda varoma smarkiai ir kituose estaduose.

Darbininkų streikai.

Darbininkų streikai Brazilijoje dar tebesitęsia. Daugelyje vietų streikuoja įvairių sričių darbininkai. Dar tebesitrukuoja Santos mieste ir kitur. Šio mėn. dienis norėta paskelbti didelį streiką Central do Brasil getkelio linijos darbininkų ir tarnautojų, bet ir vėl susitarta. Nežiūrint, kad Brazilijos ekonominė padėtis gerėja, streikai nesiliauja, bet dar daugiau plečiasi, negu anksčiau kad buvo.

Matarazzo pramonės įmonės smarkiai plečiasi.

Laikraščiai rašo, kad Matarazzo pramonės įmonės šiemet smarkiai plečiasi. Šiemet Matarazzo firma, per pirmąjį pusmetį pardavė įvairių gaminių už 30 milijonų milreisų daugiau, negu praėjusiais metais tuo pat laiku. Taip pat atgija ir kitų firmų pramonė. Visa tai rodo, kad Brazilijos ekonominė padėtis po truputį gerėja.

Padėkos

Mano mylimai žmonai mirus, vi siems, žodžiu ar raštu pareiškusiems man liūdesio valandą užuojautą, nuo širdžiai dėkuoju.

Vladas Rozembergeris.

Ponui Jonui Mazurui, paukojuosiems 3000 «Lietuvio» naudai, reikiu nuoširdžią padėką.

«Lietuvio» Administracija.

Visiems, aukavusiems Mokes «Lithuanijos» futbolo komandai bocams pirkti ir mūsų skyriaus nariui Adomui Kujaui, surinkusiam aukų 358200, reikiame padėką.

Valdyba.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laišku:

S. Asadauskui, S. Čiurkinui, B. Gaidamavičiui, V. Gričeniui, S. Grigara vičiui, A. Juciui, K. Januškiui, J. Karviečiui, J. Kiškiui, J. Kasperavičiui, J. Matukoniui, J. Magyiai, V. Morkiui, J. Marenui, E. Miškiniui, J. Nėdielskai P. Slantai, K. Vasiltauskui.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturintieji išsipirkę pašto dėžutes — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

Pranešimai

Šiuo pranešu, kad kiekvieną ketvirtadienį, 7 valandą vak. Lietuvos Na mose, rua Bandeirantes, 92 įvyksta skautų — vyžių sueiga. Visi vyresnieji skautai privalo dalyvauti.

Skiltininkas.

J. E. Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos 60 metų sukaktuves minės D. L. K. Vytauto pradžios mokykla drauge su vietiniu L. J. S. «Vilties» skyriumi šio mėn. 8 d., šeštą dieną. Mokytoja L. Majienė laikys atitinkamą tai progai paruoštą paskaitą. Prašome visuomenės kuo skaitlingiau šiai dalyvauti. Pradžia 8 val. vakaro.

Mokyklos Vedėja.

Šiuo pranešama, kad š. m. rugsėjo 9 d., sekmadienį, tuojau po pamaldų Sv. Antano do Pary bažnyčios salėje įvyks São Paulo Lietuvių Katalikų Bendruomenės narių susirinkimas. Bus daromas svarbus pranešimas bažnyčios statymo reikalu. Be to bus svarstoma ir daugiau svarbių klausimų.

Prašoma kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Klebonas.

Pirmą kartą São Pauly!

Šeštadienį, rugsėjo 8 d. Lietuvių namų salėje, rua Bandeirantes 92 bus vaidinama nepaprastai graži ir juokinga 3-jų veiksmų komedija «MIRTA CINIBERAITĖ», kur «Vilties» S-gos Bon Retiro skyrius rengia didelį

VAKARA

Po vaidinimo šokiai ir žaidimai iki 4 val. ryto.

Pradžia 8 val. vak.

GRIEŽ «VILTIES DŪDU» ORKESTRAS.

GREITAS SUSISIEKIMAS MASSILIA GRAZIUOJU LAIVU

SANTOS — EUROPA PER 10 DIENU

Gražiausiai įrengti apartamentai, kabinos pirmos, antros ir trečios klasės.

Kas penkiolika dienų išveina gerlarsi laivai: «AURIGNY», «BELLE ISLE», «EUBEE», «FORMOSE», «GROIX», «JAMAIQUE», «KERGELEN» ir «LIPARI».

Gražiausios kabinos — gerai įrengta virtuvė veltui vynas ir visi valgiai.

Agencia: Praça Ramos de Azevedo 9. S. Paulo
Avenida Rio Branco 11/13 Rio
Rua 15 de Novembro, 186. Santos

Visi eisime šokti tik į Bandeirantes salę, kur Sporto S-gos «Lithuania» B. Retiro skyrius rengia linksmus šokių

VAKAPUS

Šių metų Rugpiučio ir Rugsėjo mėnesio kiekvieną sekmadienį.

GRIEŽ «LITHUANIJOS» STYGŲ ORKESTRAS.

Vakarų pradžia 7 val. vak.; pabaiga 12 val. nak.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Verėta iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, visokius liūdijimus ir t. t.

Parnošta įvairius dokumentus įvairiuose atstikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

Paieškojimas.

Pil. Katrė Lukoševičienė, gyv. Po pailų kaime, Babų valšė. Kauno apskr. nuo p. m. spalių mėn. 21 d. paieško savo vyrą Joną Lukoševičių, emigravusį Brazilijon 1929 m. Ankščiau jis gyvenė: rua Galvão Bueno Nr. 80, S. Paulo Brasil.

Visi piliečiai kurie žino Jono Lukoševičiaus gyvenamąją vietą, tepraneša Lietuvos Konsulatui São Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10.

Konsulatas.

Skelbimas.

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10 paieško žemiau išvardintus asmenis:

1. Juozą Stupelį,
2. Vincą Dzedulionį, Traku, apskr
3. Mykolą Sabaliauską iš Kauno,
4. Povilą Černiauską, Titkonijų km., Vaškų v.
5. Frančą Bakšaitį, Kiaipėdos kraš
6. Aigirdą Pliaugą.
- 7) Stasį Kurkockį, iš Kedainių ap
- 8) Stefaniją Balicūntę, iš Seinų
- 9) Petrą Zacharavičių iš Kauno
- 10) Mykolą Sabaliauską iš Kauno
- 11) Aleksandrą Urbonienę iš Kauno ir
- 12) Aleksandrą Ušinską, iš Panevėžio.

Visi piliečiai, kurie žino aukščiau išvardintųjų gyvenamąsias vietas, arba išvardintieji patys perskaitys šį skelbimą, tepraneša jų adresus, arba patys atsilanko į Konsulatą.

Konsulatas.

* * *

Nuo Redakcijos.

Pranešame visiems gerbiams skaitytojams, kurie dar nėra atsilyginę už pranešimą, kad nuo šių metų rugsėjo 15 dienos laikraščio siuntinėjimą sustabdysime. Kas nori, kad laikraščio siuntinėjimas nesutrukdytų, prašome pasirūpinti už pranešimą atsilyginti, arba iš anksto susitarti dėl tolimesnio laikraščio siuntinėjimo.

Prisiuntusiems pinigų išsiųsime dovanų.

Redakcija.

Santos lietuvių žiniai.

Pranešama Santos miesto ir apylinkės lietuvių žiniai, kad š. m. rugsėjo 16 d., sekmadienį, 11 valandą bus laikomos pamaldos vietos lietuviams, Sv. Antano de Volongo bažnyčioje prie pat stoties S. P. R. Pamaldas su pamokis laikys São Paulo lietuvių klebonas kun. B. Sugiuntas. Prašome kuo skaitlingiausiai dalyvauti. Išpažinčių bus klausoma tą pat dieną nuo 6 val. ryto. Klebonas atvyks dvi dieni ankščiau ir apsisios tevų pranciškonų vienuolyne (prie pat bažnyčios).

Į Siuvyklą „Kaunas“

Reikalingi du lietuvių darbininkai — siuvelyjai. Kreipti: rua Duque de Caxias Nr. 6 — A. S. Paulo.

Kas bus, kas nebus,

bet Lietuvis neprazul!